

KNEIK: «Jonas Gahr Støre må komme over frykten for EMK paragraf 8 om familiens fred, det borgerlige kjøret som kommer om angiverstat og krenkingen av privatsfæren og slugger-argumenter bygget på forfalsket familieforherligelse om at alle foreldre vil barnas beste», skriver kronikkforfatterne. Illustrasjonsfoto: NTB Scanpix

Den beste investeringen i 2013

Vi har all kunnskapen, vi har alle pengene, men kommer fortsatt ikke de mest sårbare barna til unnsetning.

KRONIKK

MAGNE RAUNDALEN, Barnepsykolog

Dagsrevyen viet hele

slutten av fjoråret til Barnevernet. I hver eneste sending hadde de en viktig påminning til oss alle om at mange barn i velferdsstaten faller utenfor vår beskyttelse og omsorg. Og selve brennpunktet har vært at vi må bli minnet om dette spesielt i jul- og nyttårshelga. Hva er det brennbare i det? Det er at det blir sagt med rene ord at mange barn er i spesiell risiko, og noen i direkte fare i jula, fordi de er så mye alene med familien sin.

Mens vi i året som har gått har hatt en pågående debatt om det biologiske prinsippets tyngde i barnevernet, avsluttes altså året med budskapet om at det er farlig å være barn, særlig hjemme. Er det bare et fyrverkeri? Det er det ikke. Den sentrale problematikken media hamrer på, er at barn i nød ikke blir sett og hørt.

«**Politik är att vilja**» er tittelen på en av statsminister Olof Palmes bøker. I boka finner vi også hans store tale om barn (1975) med de berømte ordene om at barna egentlig er den eneste praktiske tilknytning vi har til framtida. Det er selvsagt dette alt barnevern egentlig handler om, at de formative barneåra strekker seg inn i framtida fordi de legger rammene for seinere utvikling og helse. Sannheten i ordene om at «barndommen varer hele livet» er styrket hvert eneste år i de ti siste åra.

Den nye, forskningsbaserte kunnskapen går langs tre linjer. For det første blir det konkludert bortenfor enhver tvil at opphopning av påkjenninger gjennom barndommen øker risikoen for en rekke kroppslige og mentale sykdommer. Resultatet er ofte at de usette barna blir ekskluderte voksne med sørgelig livskvalitet. Den andre linjen starter faktisk før fødselen og handler om hjernens vekst og utvikling, også kalt «oppkobling» i det moderne dataspråket. Kognitiv nevrovitenskap er kanskje den mest ekspanderende fagkretsen som gir oss ny kunnskap kontinuerlig om hvordan erfaringene bygger hjernen. Ved grov forsømmelse det første halve leveår blir det allerede lagt et tak for seinere utvikling. Selv om de samme forskerne beskriver hjernen

Barnepsykolog Willy-Tore Mørch. Foto: Linus Meyer

Psykolog Magne Raundalen. Foto: Jon Terje H. Hansen

Følg oss på Twitter

som plastisk med mange muligheter for å gjenopprette tapte muligheter, er budskapet blitt veldig dempet. Faktisk skriver de nå at vi antakelig har vært for optimistiske, og dermed latt tiden gå i disfavør av barnets beste. Har ikke denne alvorlige innsikten nådd politikerne, eller er det viljen som teller eller feller?

Den tredje linjen er tilknytningens betydning for barns utvikling. Denne biologiske livsforsikringen for barna, som etableres på det tidspunkt da barnet lærer å gå, hindrer at det faller ut for stup og utsettes for farer fordi den trygge tilknytningen holder barnet i nærheten av omsorgspersonen. Når dette svikter, skapes ikke den trygge basen, relasjonen mellom barnet og omsorgspersonen kan skades og barnet kan få psykiske helseskader.

Helseminister Jonas Gahr Støre var inne på disse tema i sin kronikk i Dagbladet i desember, [men det druknet i alkohol](#); i hans appell til alle foreldre om å drikke mindre i jula. Det er viktig nok, men helseminister Støre vet, og det er han inne på, at de fleste barn som blir skadet av å være for mye alene i familien i jula fordi foreldrene ruser seg, har et liv fylt av rus-påkjenninger resten av året også. Det vil for manges vedkommende si resten av livet. Det som vi ønsker han skal gå dypt inn i, er det faktum at vi har all kunnskapen, vi har alle pengene, men kommer ikke de mest utsatte barna til unnsetning. Anno 2013 vet vi ikke hvordan vi skal gjøre det.

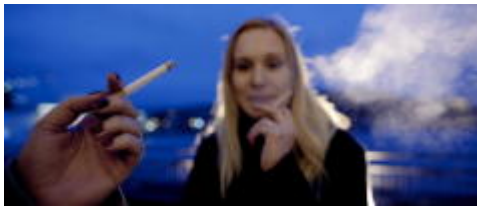
Han blir meget forsiktig i sin språkbruk når han påkaller vårt medmenneskelige ansvar: «Kanskje man skal ringe på døra som ikke alltid åpnes.» Hvorfor tør han ikke skrive du skal? Dette dreier seg om det vi kaller det halve og det hele barnevernet. Det barnevernet vi diskuterer hele tiden er det offentlige. Det er selvsagt mer enn det halve barnevernet, men tillat oss for anledningen å kalle det sivile barnevernet for den andre halvdel. Det sivile barnevernet er du og jeg. Først og fremst som slekt og venner på besøk hos dem vi kjenner. Du trenger ikke ringe på. Døra til det skrekkelige nyttårsselskapet ble åpnet for deg, og det var fakler utenfor som ønsket deg velkommen! Du kan gå tilbake i morgen. Du vet godt at det ikke handler om et enkelt juleselskap, men mye juling resten av året. Du skal snakke med dem om at du går til barnevernet.

Vi etterlyser politisk vilje og mot til aktivt å mobilisere og ansvarliggjøre det sivile barnevernet. Det må politikk til for å etablere en mental avvergeparagraf i den norske folkesjela. Og man må ville det ganske sterkt fordi «man», du Jonas Gahr Støre, må komme over frykten for EMK paragraf 8 om familiens fred, det borgerlige kjøret som kommer om angiverstat og krenkingen av privatsfæren og slugger-argumenter bygget på forfalsket familieforherligelse om at alle foreldre vil barnas beste.

«**Barnevernminister**» Inga Marte Thorkildsen er både våken og modig. I likhet med forgjengere vil hun at barnevernet skal være forskningsbasert og bygge på samlet, solid erfaringskunnskap. Hun er fullstendig klar over behovet for beskyttelsen av det mest formbare som finnes: barnets hjerne i vekst og utvikling. Hun har tatt skikkelig tak i det organisatoriske og fått økte ressurser til det kommunale barnevernet og i forskningsbasert dialog klaret opp i mange av kollisjonspunktene til det statlige.

Det hun trenger nå er å overbevise dem og velgerne om at det ikke dreier seg om økte utgiftsposter på statsbudsjettet. Den mest lønnsomme investering en nasjon kan gjøre er penger for å beskytte og fremme barns kognitive utvikling, også kalt skolehjernen, fordi den skal hjelpe dem gjennom det ubarmhjertige, men uunngåelige utdanningssamfunnet. Og først og fremst skal barn ha det bra fordi de er barn.

Les også

Skjebnesvangert

Tore Strømøy har gitt skjebnejournalistikk på tv et ufortjent dårlig rykte.

Mot et tobakksfritt samfunn

«Det er et varsku at en tredel av dem som røyker av og til ikke tror det er skadelig». Debatt.

Det norske kulturhus

Velkommen til den klamme familiemiddagen hvor alle skal med, også de du ikke har noe til felles med eller knapt vil snakke med.

Tilhørighetens politikk

Søken etter en definisjon av norsk kultur blir fremstilt som en «støtte» til innvandrere, men vil i realiteten blokkere en integrasjonsprosess.

I denne artikkelen

[barnevern](#) [debatt](#) [rus](#) [kronikk](#) [kultur](#)

Siste saker fra denne seksjonen

«Hotel Cæsar»-fansen gikk av skafet da TV 2 prioriterte Algerie-krisen

Telefonstorm og Facebook-opprør mot TV 2 i går. [Les mer](#)

- Derfor er bør det være greit med hijab i politiet

Vi må tenke nytt om
nøytralitet. Kronikk. [Les
mer](#)

Synes norskspråklig musikk er for dårlig

John Olav Nilsen mener
at han er en av få
norskspråklige musikere
som ikke høres ut som
«en saus». [Les mer](#)

Tvilsomme påstander

Selv liker luftfarten å
presentere seg som en
del av løsningen på
klimaproblemet. Det er
den ikke. [Les mer](#)

[Hevder Nicole Kidman-film lyver om mammaen](#)

Albert II går til angrep på ny film om Grace Kelly. [Les mer](#)

[«Se opp for den hellige hore»](#)

Munch bekreftes til Venziabiennalen, etter måneder med krangling. [Les mer](#)

- Få dommere inn i TV-studioene!

En fordel om noen kunne korrigert åpenbare misforståelser. [Les mer](#)

Blir man dum av hasjbruk?

Fra ja til tja. [Les mer](#)

[Asbjørn Aarnes søkte visdom i poesien](#)

Han var en kapasitet som vil bli dypt savnet. [Les mer](#)

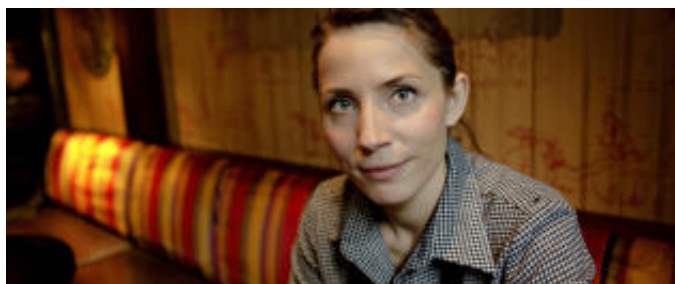
[Radioaktivt avfall og Playboy for blinde](#)

Bli med på jakt etter USAs mange hemmeligheter. [Les mer](#)

[Tør du møte denne dama](#)

... når hun og 50 andre krimforfattere kommer til Oslo i mars? [Les mer](#)

[Snikfotografert på byen - mener hun slipper billig unna](#)

På tross av romanserykter og paparazzitilstander i Sverige mener «Dag»-aktuelle Tuva Novotny at hun behandles bedre enn de fleste. [Les mer](#)